



קשור אליה. אבל המאבק היומיומי הוא קשה לא־פחות. אז אולצתי לקחת פסק־זמן מהמאבק הזה. התחבאתי. אני זוכר איך צילצלתי לשימרון פרס, השארתי הודעה. הוא, כמוכן, לא טילפן בחזרה. אספר לך סיפור דומה: יש עיתון הנקרא ישראל שלנו — עיתון יורדים בארצות־הברית. לפני שנה הסרטתי סרט בלוס־אנג'לס. בא עיתונאי אמריקאי, נציג לוס־אנג'לס טיימס, ושאל לדיעותי ככל מיני נושאים. הוא נגע גם בירידה. אמרתי לו: „נצליח

אבא נפטר ב־1976. אם יש עצב — אז זה היה זה. הייתי עצוב מאוד, נתקפתי געגועים עצומים. הייתי זקוק למישהו כדי לשאול, להתייעץ, להחליט לדיעותי. עד היום. אני זוכר איך בפליטת־פה הצגה של טופז, שהתבססה על פליטת־פה „צ'חצ'חים“ שהיתה לו באסיפת־בחי"רות של המערך ב־1981) בהיכר־החורבות, הצצתי מאחורי הקלעים. אז, פתאום, דיברתי אל אבא: „חבל שאתה לא נמצא פה איתי, כדי לראות“ באותו רגע הרגשתי כליכך קרוב אליו. יש

בחלק השמאלי, ברגל שמאל. אני לא זוכר הרבה מאותה תקופה. אני זוכר איך סחבתי את רגל־שמאל כשהייתי ילד. עד היום, כשאני עולה במדרגות, קורה שלפתע הרגל השמאלית לא סוחבת. כשאני רץ או מתאמץ, אני מרגיש איך אני מאמץ יותר את רגל ימין. אני לא יודע אם הניצחון על הפוליו עיצב בי את כוח־הרצון, העיקשות, הנוסחה להצלחה. הייתי אז ילד אבל אני זוכר איך אבא שלי התעקש, סחב אותי לרופאים, לפיזיותראפיסטים,

בתוכנית החדשה שלי, צורה לנו. אני מעלה נושאים אקטואליים, כמו האינתיפאדה, הכלכלה, סגירת מיפעלים, ההסתדרות ומעורבותה בנעשה, הבחירות, האולימפיאדה, תופעת הירידה לח"ל בקיץ. כן, אני מעלה גם את נושא הפוליו. אני מדבר על גיל ה־40 ומסביר מדוע צריך לחסן רק עד גיל מסוים: „מעבר לכך, אנחנו משותקים...“ היה לי פוליו בתחילת שנות ה־50. הייתי משותק בחצי הגוף. חליתי כשהייתי בן שנתיים. זה קרה

„חליתי בפוליו. הייתי משותק בחצי הגוף!“

להתגבר על הכל — הערבים, הש"טחים — רק לא על הירידה, מפני שהירידה היא בגדר תופעה של סטי רתילוח לציונות. אני חושב, אמרתי, „שרק אם תפרוץ אנטי־שמיות — היורדים יחזרו ארצה!“ זאת היתה הכותרת של המאמר. בדיוק אתמול הגיע אלי חבר המתגורר בלוס־אנג'לס, ואמר לי: „אין לך אפילו מה לחשוב על הופעה בלוס־אנג'לס. שונאים אותך שם!“ את מבינה? אדם אומר דבר המקבל סילוף. ולמעשה, מה אמרתי? אמרתי דבר נכון. זהו יצר ההרס־העצמי שלי. כשסירחון יוצא — לא ניתן להוציאו בחזרה. אפשר להוציא, בקליקליות, שד מהבקבוק, אבל איך מחזירים אותו לשם? איך אני מרגיש עם המושג „שונאים אותך“?

בינינו קשרים סימבוליים: שנינו עוסקים באותו המיקצוע, שנינו בני אותו המול — בתולה. כן, אני בענייני־מיסטיקה. כל אדם מצליח מתחיל להתפסס בזה. אבא מת מטשטש־ים כמות.

„הצ'חצ'חים“. זהו

יצר ההרס העצמי שלי...

אני אדם פרקטי. אני זוכר את תקופת הצ'חצ'חים, רק לא מעוניין להיזכר. האם זאת היתה התקופה הקשה ביותר בחיי? היו שלוש תקופות: מות אבא, התקרף של פליטת־הפה, אולי הפוליו, אבל אני לא כליכך זוכר — לא, ופרידה מאשה שמאור האבתי, מאור הייתי

לא יותר עד שהצליתי. זה אולי מסביר משהו נוסף על התלות שלי באבא.

הורים: „אחרי מות

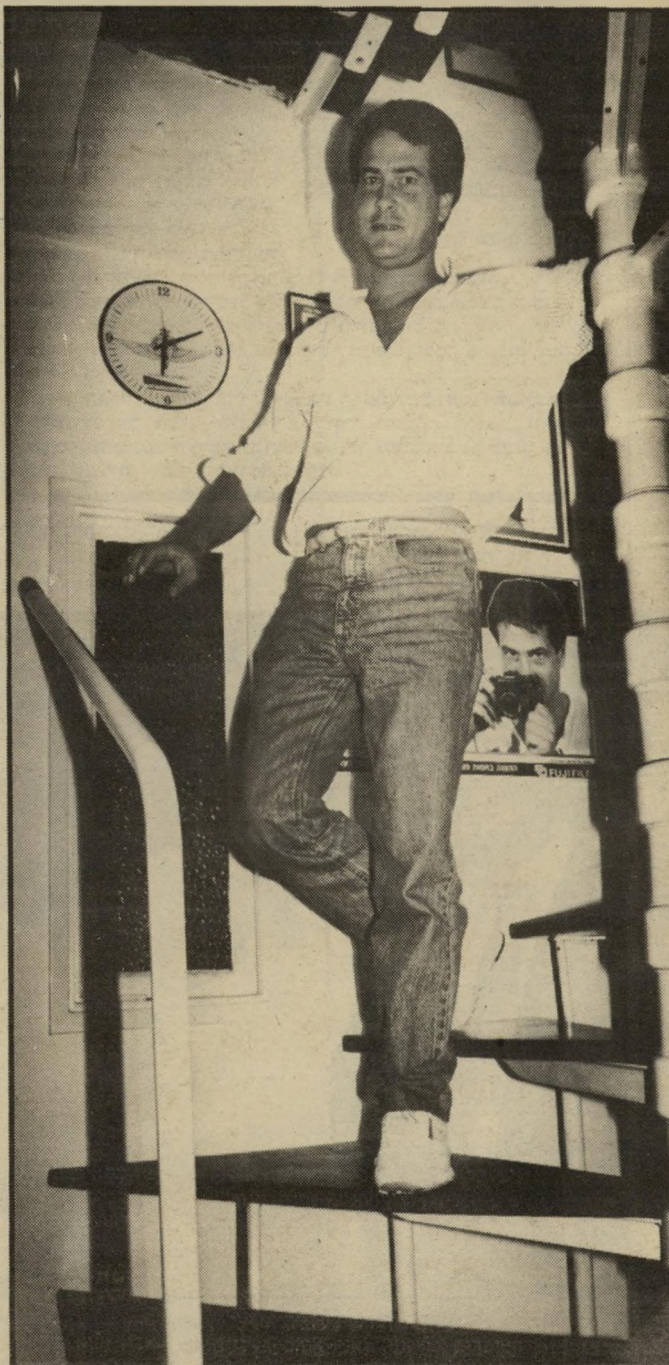
אבא, נתקפתי בגעגועים

עצומים...“

ההשפעה של אבא שלי עלי ממשיכה גם אחרי מותו. אני מאוד אוהב אותו, קשור אליו. אני לא יכול להצניע הווקא על זיכרון אחד ממנו. הוא היה אבא אוהב מאוד. הוא פשוט אהב אותי ואת האה שלי מאוד־מאוד. הוא הביע זאת בצורה גופנית — המון חיבוקים. הוא נתן לי המון אהבה, המון חיזוקים. האם נזקקתי לחיזוקים? כיום אני כבר זקוק, תלוי בכך. התרגלתי... זה נכון שאני נוהג לדבר יותר על אבא. אמא שלי היתה היהודיה האחרונה שזעבה את גטו ורשה לכיוון פלש־תינה. זה היה ב־1939. היא עברה עד אז דברים איומים — היא היתה אשה יהודיה, נתפסה על־ידי הנאצים... אבא שלי, שכבר ניהל איתה רומאן, שלח לה סרטיפיקאט. היא עברה דרך תורכיה וחצי העולם, בדרך לישראל. משהגיעה לישראל, נודע לה ש־מישפחתה נשלחה לתא־הגאוזים. נש־אר לה רק אבא שלי, שהיה מבוגר ממנה ב־12 שנים — הוא היה בן 31, ואילו היא בת 19. הוא הפך לה למאהב, ליריד ולאבא. אבל אני לא כמו שלמה ארצי ויהודה פוליקר, לא עושה מכל זה כסף.

אני זוכר שהבית היה מסורתי. מדי יום שישי היינו קוראים פרק־תנ"ך: פעם מניח רוח, פעם סיפור נוח. קוראים — ומדברים על זה. זה מאוד השפיע עלי. אני זוכר איך אמא היתה קוראת לנו את שולחן ערוך. כשהינינו בלונדון. גרנו שם מאז שהייתי בן 5 ועד שהייתי בן 8. לא קראנו את זה מפני שהינינו רתיים, אלא מפני שזה היה מעניין. אבא היה יותר דומיננטי בבית. הוא היה אמן בכל המובנים. הוא מאוד השפיע עלי.

עצמו היה אומר שחשוב לו המסר באמנות. הוא היה קורא את עגנון, י"ל פרץ, הרצל — את יודעת שהרצל היה סופר? הנה, שלמה ניצן קורא כיום עגנון. אני מלא הערכה כלפיו. אני לא יודע אם הוא רצה שאהיה אמן, אבל האווירה בבית רצתה בזה. החזירו בי שאני חייב לעמוד בצפייה כל העת.



טופז השבוע בביתו. כשאני עולה במדרגות, קורה שלפתע הרגל השמאלית לא סוחבת...

„כשהייתי קטן, ברגל שמאל...“

היה עוד בראשית הקיץ. דודו טופז בא למגישה וסיפר בצורה מבלבלת שהבטיח להיות בקונצרט כלשהו ולא הצליח להגיע לשם, אם כי חיפש את המקום: „רצתי ורצתי וחיפשתי אחר המקום... וכשאני רץ — אני מרגיש איך אני מאמץ את רגל ימין...“ ואז הוסיף כבדרך־אנגב: „היה לי שיתוק־ילדים, כשהייתי קטן, ברגל שמאל.“

„אבל הפוליו היה בארץ בתחילת שנות ה־50! הגבתי מופתעת, כי לי הזכיר הפוליו רק סיפורים מימי המעברות.“

טופז אישר: „כן, היה לי פוליו כשהייתי קטן.“ בסוף הקיץ פרצה מגיפת/התפרצות/בהלת (מחק את המיותר) הפוליו. במהלך הראיון הזה עלו הנושאים האקטואליים שבהם מטפל טופז בתוכניתו החדשה, וביניהם הפוליו. שאלתי את טופז — מי שנחשב לאחד הגברים היותר יפים בישראל — האם גם הוא נתקף בבהלה הלאומית מהחיידק, הוא היה מופתע: „אבל כבר סיפרתי לך שהיה לי פוליו. אני בטוח שלך סיפרתי!“

הוא שוחח על הפוליו ועל כל נושא שבעולם בחופשיות גמורה. הצורה הבוגרת שבה הוא מעמיד את הדברים, בצירוף מאניירות ילדותיות, מושכת את הלב. גם על מישיגים אי־אפשר שלא לסלוח לו.

כשפגשתי את טופז, בראשונה, הייתי מלאה הסתייגויות מכיכובו התדיר בטורי־הרכילות, בפתיחות ובסגירות, תצלומים עם חתיכה א', תצלומים עם חתיכה ב'. טופז לא חסך במאמצים כדי לשכנע שכל הפסטיבל הזה נעשה שלא באשמתו, ושהדובק לו דימוי שאינו תואם את המציאות. תמהתי על העובדה שאחד הרווקים המבוקשים ביותר במדינה, מושא־חלומותיהן של כל מיני נערות, זקוק למידה בלתי־סבירה של יחס, חיזוקים, תשומת־לב, הקשבה, התמעלות.

שלא כדרכם של יפים אחרים מלידה, אין טופז מתייחס ליופיו כאל דבר המובן מאליו. היופי, גם על דרך ההכחשה והדגשת התוכן, הוא חלק מטופז, הוא נושא. נראה לי שרק אחרי הסיבוב שעשה בשנחה זו — החל באב הדרוש־מחבק, דרך המולו, דרך טראומת־הבחירות של 1981, דרך האם שהיתה צעירה בהרבה מהאב — התגבש סיפורו השלם של דודו טופז. סיפור של הצלחה, ולא רק על הבימה.